

‘Normalisatie racisme is schrikbarend’

Niels van den Berge kwam bij GroenLinks om zijn duurzaamheidsvisie, maar zijn groene hart is steeds meer bij diversiteit en kansengelijkheid komen te liggen. Een gesprek met het Tweede Kamerlid over geloof, integratie en verbinding. ‘We kunnen zoveel van elkaar leren als we openstaan voor wat ons bindt.’

Nienke Suelmann

In het Zeeuwse Tholen, een orthodox-protestants dorp, groeide Niels van den Berge op. Van jongs af aan weet hij van religieuze conflicten. ‘Mijn vader was oud gereformeerd, maar mijn moeder Nederlands Hervormd. Dat botste voor de familie van mijn vader. Het visserscafé van mijn moeders familie was ook te werelds voor hen. Mijn vader werd min of meer gedwongen te kiezen. Hij heeft voor haar gekozen.’

Jezus

Door deze ervaringen knapte hij af op het geloof, maar toen hij in Wageningen ging studeren veranderde dat. Hij kwam in contact met mensen die veel inspiratie, kracht en hoop putten uit hun geloof. Dat intrigeerde hem. Zo ging hij zichzelf weer meer verdiepen in de Bijbel en bezocht hij af en toe een kerkdienst. Dat doet hij nog steeds. Tegenwoordig haalt hij inspiratie uit religie in de brede zin. ‘Mijn vrouw Sampa komt uit Bangladesh en is hindoe. Wij zien religies als verschillende wegen naar hetzelfde doel. Mijn vrouw zegt het zo: het zijn eigenlijk allemaal luchtvaartmaatschappijen, je komt uiteindelijk hoe dan ook van Bangladesh in Nederland terecht. Zo zie ik het ook wel.’ ‘Ik vind zelf één van de mooiste uitspraken van Jezus in de Bijbel *Zoekt*

en gij zult vinden. Zo interpreteer ik de Bijbel en andere heilige boeken. Als stof tot nadenken en zelfreflectie. Als wijze lessen die op eeuwenlange ervaringen zijn gebaseerd. Maar wel lessen die je in hun context moet zien en niet altijd letterlijk kan nemen. Ik vind dat ik zelf moet zoeken naar antwoorden.’ Mede daarom heeft Niels niet veel met instituties, dominees, imams, of hindoe-priesters die precies willen vertellen hoe het geloof te belijden. ‘Ik denk dat je uit alle religieuze tradities interessante waarden kunt halen.’

Experimenteren

Niels vindt het interessant om te zoeken naar verbinding en een gemene deler tussen mensen uit verschillende tradities. ‘Ik geloof heel erg in de kracht van diversiteit en van elkaar willen leren. Ik haal niet alleen inspiratie uit het christendom, maar ook uit het hindoeïsme, de islam, het jodendom en boeddhisme. *Zoekt en gij zult vinden* betekent ook experi-

menteren met spiritualiteit. Toen ik in Bangladesh woonde, heb ik een keer met m’n moslimvrienden mee gevast tijdens de ramadan. Dat was een heel bijzondere ervaring en het versterkte de band met mijn vrienden. Open staan voor elkaar zorgt voor verbinding en nieuwe inzichten. Dat gun ik iedereen. Je leert er ook van. Dat vind ik ook mooi aan ons interculturele huwelijk. Sampa en ik houden elkaar voortdurend een spiegel voor. Meestal op een liefdevolle manier. Meestal. Haha.’

Niels is dankbaar voor zijn portefeuille-integratie en inburgering. Polarisatie, normalisatie van racisme en xenofobie zijn hem een doorn in het oog, mede door persoonlijke ervaringen. ‘Mensen van kleur krijgen voortdurend te maken met vooroordelen en discriminatie, bewust of onbewust. Ik zie hoe moeilijk het voor Sampa is om volwaardig mee te kunnen doen in Nederland, omdat ze met racisme, discriminatie en vooroordelen te maken krijgt. Laatst nog in de trein,

toen we rustig aan het praten waren. Iemand vroeg of we stil konden zijn, maar ze reageerde netjes dat het geen stiltecoupé was. Die man viel helemaal tegen haar uit: ‘Zo doen we dat niet in Nederland. Wie denk je wel dat je bent’. Dat soort dingen maken mensen van kleur of vrouwen die een hoofddoek dragen voortdurend mee.’ ‘Ik vraag me dan af: wie is ‘we’? Wie bepaalt hoe we dingen wel of niet doen in Nederland? Het maakt me boos dat mensen van kleur voortdurend tegen vooroordelen moeten opboksen. Hoe hard ze ook hun best doen, hoeveel talent ze ook hebben, er zullen altijd mensen zijn die ze het gevoel geven dat ze er niet bij horen. Dat moet veranderen. Dat zie ik als mijn missie in de politiek.’

rechtse politici en opiniemakers de term integratie. Dat meten met twee maten gebeurt voortdurend. Neem minister-president Rutte. Over witte hooligans zegt hij: ‘Ik schaam me voor hen’. Tegen Nederlanders met een Turkse achtergrond die zich misdragen zegt hij: Pleur op.’ Het moet dus niet gaan over integratie, maar over verbinding, synergie en inclusie. ‘Dat zijn ook weer lastige woorden, maar ik ben op zoek naar betere termen en woorden tegenover het integratiediscours. Iedereen gelijke kansen bieden en laten meedoen, dáár gaat het om. Dan maakt het niet uit of je Maarten of Mohammed heet.’ ‘Het gaat om eenheid in verscheidenheid. Dat we allemaal onszelf kunnen zijn binnen de grenzen van de wet

‘Het maakt me boos dat mensen van kleur voortdurend tegen vooroordelen moeten opboksen’

‘Pleur op’

Rechtse politici en andere opiniemakers gebruiken het woord integratie volgens hem alsof het assimilatie betekent. ‘Je moet je maar aanpassen, is het motto. Maar integratie moet van twee kanten komen. Het betekent ook dat wij de meerwaarde en de kracht moeten inzien van diversiteit. Zo kunnen bepaalde elementen van de islam ook vruchtbaar zijn voor de Nederlandse samenleving. Het is bijvoorbeeld een heilige plicht in de Islam om een deel van je inkomen af te staan aan de armen. Heel sociaal.’ ‘Wanneer mensen met een niet-westerse achtergrond of andere huidskleur iets doen dat anderen niet normaal vinden, dan is dat een gebrek aan integratie. Maar als witte mensen hetzelfde gedrag vertonen, dan zijn het ineens rotjochies of vanden. En op dezelfde manier gebruiken veel

en collectieve normen die voor ons allemaal gelden. Gek eigenlijk dat we daar in de politieke arena voor moeten strijden. Het is nota bene het eerste artikel van onze Grondwet. De normalisatie van racisme neemt schrikbarende vormen aan. Daar moeten we ons tegen uitspreken.’

Inclusieve samenleving

‘Diversiteit en inclusie worden vaak als synoniemen gebruikt. Maar diversiteit is een gegeven. We zijn allemaal verschillend. Inclusie is een keuze: hoe zorg je ervoor dat iedereen kan meedoen en dat iedereen gelijke kansen krijgt? Dit vraagt om beleid gericht op inclusie. Er is niet een simpel antwoord, maar je moet discriminatie op de arbeidsmarkt en de woningmarkt stevig aanpakken door te werken aan bewustwording over vooroordelen.’

Corona bestrijden we samen

De coronacrisis - die ontstond na dit interview - is voor Niels van den Berge een belangrijk moment van actie, maar ook van reflectie. ‘Juist nu komt het aan op solidariteit. Om je gedrag aan te passen, omwille van de ander. De huidige crisis heeft impact op ieders leven. Niemand ontkomt eraan. Het leert ons: iedereen heeft liefde, hulp en bescherming nodig. Ongeacht iemands afkomst, religie of seksuele voorkeur. Ik wens iedereen veel sterkte toe.’

‘Er zijn bijvoorbeeld effectieve trainingen voor werkgevers om te selecteren zonder vooroordelen. En tegelijkertijd moet je hard optreden tegen bewuste discriminatie. Dat gebeurt nu veel te weinig. Mede op ons initiatief gaat de inspectie SZW nu *mystery guests* inzet-

Vervolg van
pagina 15

uitschieters van religies te benoemen, maar je moet mensen niet op één hoop gooien.'

'Ik vind het ook echt bij GroenLinks horen om problemen te benoemen in bepaalde orthodoxe stromingen van de Islam. Dat debat durven we aan te gaan. Als een moskee bijvoorbeeld vrouwenbesnijdenis goedpraat, dan vinden we daar wat van en kunnen we dat binnen de grenzen van de wet proberen aan te pakken. Maar dat geldt ook voor excessen binnen andere religies. Zo hebben we de minister eerder gevraagd naar een diepgaand onderzoek naar seksueel misbruik binnen de gemeenschap van de Jehova's Getuigen.'

Moslimbashers

'In elke religie en maatschappelijke beweging komen excessen voor. Die moet je benoemen en aanpakken, maar zonder te polariseren. Dat proberen we als GroenLinks ook te

doen.' Hij merkt dat het ingewikkeld is. 'Je kunt het eigenlijk nooit goed doen. Op het moment dat je de positieve kanten van de islam benoemt, zeggen mensen dat je het te rooskleurig schetst en als je kritiek uit, hoor je al gauw tot de moslimbashers. We hebben juist nuance nodig, een eerlijk verhaal. Daar horen beide kanten bij. We moeten de polarisatie voorbij.'

Niels van den Berge
en zijn vrouw Sampa.

*'Je moet je maar aanpassen, is het motto.
Maar integratie moet van twee kanten komen'*

Een jaarabonnement nemen of cadeau geven?

Ga naar ► www.linkerwang.nl/aanmelden

Drie nummers op proef voor 10 euro?

Ga naar ► www.linkerwang.nl/proef

**Help mee! Met nieuwe abonnees kunnen
wij dit magazine blijven uitgeven!**

